

บทวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกและราคาน้ำมันในตลาดโลก

(ณ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗)^๑

๑. สถานการณ์เศรษฐกิจโลกล่าสุด

๑.๑ เศรษฐกิจโลกโดยรวมขยายตัวในอัตราชะลอลง แม้ว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ จะขยายตัวได้ดีต่อเนื่อง แต่เศรษฐกิจยูโรโซน และจีนมีสัญญาณการขยายตัวที่ชะลอลงชัดเจน

๑.๒ เศรษฐกิจสหรัฐฯ พุ่งตัวอย่างแข็งแกร่ง บ่งชี้จาก GDP ในไตรมาสที่ ๓ ปี ๒๕๕๗ ที่ขยายตัวดีต่อเนื่องที่ร้อยละ ๒.๔ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนที่ขยายตัวดีต่อเนื่อง โดยอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำสุดในรอบ ๖ ปีที่ร้อยละ ๕.๘ ประเด็นความเสี่ยงที่ต้องจับตามองต่อไปคือแนวโน้มการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Fed Fund Rate) ภายหลังจากที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ ประกาศยุติมาตรการ QE เมื่อวันที่ ๒๘-๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้ายในตลาดการเงินโลก

๑.๓ เศรษฐกิจญี่ปุ่นเข้าสู่ภาวะถดถอยทางเทคนิค (Technical Recession) จากการหดตัวสองไตรมาสติดกันที่ร้อยละ -๑.๙ และ -๐.๔ เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนในไตรมาสที่ ๒ และ ๓ ตามลำดับ โดยเป็นผลจากการปรับขึ้นอัตราภาษี VAT จากร้อยละ ๕ เป็นร้อยละ ๘ เมื่อต้นเดือนเมษายน ๒๕๕๗ ทำให้หลายฝ่ายคาดว่าญี่ปุ่นอาจชะลอการปรับเพิ่ม VAT ในปีหน้า ทั้งนี้ เมื่อ พ.ย. ๕๗ ธนาคารกลางญี่ปุ่นได้ประกาศขยายมาตรการ QE เพิ่มเติมจาก ๖๐ ล้านล้านเยนเป็น ๘๐ ล้านล้านเยนต่อปี เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจส่งผลให้ค่าเงินเยนต่อดอลลาร์สหรัฐฯอ่อนค่าลงประมาณร้อยละ ๗.๖ (จาก ๑๐๖ เยนต่อดอลลาร์สหรัฐฯที่ ๑๑๘ เยนต่อดอลลาร์สหรัฐฯ) ประเด็นความเสี่ยงที่ต้องจับตามองต่อไปคือเสถียรภาพทางการเมืองที่อาจส่งผลกระทบต่อเรื่องของการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยนายกรัฐมนตรี Shinzo Abe ประกาศยุบสภาเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยคาดว่าจะมีการเลือกตั้งในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ และเลื่อนการขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มระยะที่สองซึ่งเดิมกำหนดปรับขึ้นเป็นร้อยละ ๑๐ ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๘ ออกไป

๑.๔ เศรษฐกิจยูโรโซนชะลอตัว โดย GDP ไตรมาส ๓ ปี ๒๕๕๗ ขยายตัวร้อยละ ๐.๘ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน จากเศรษฐกิจเยอรมนีและเศรษฐกิจอิตาลีที่หดตัวต่อเนื่อง ทั้งนี้ ธนาคารกลางยุโรป (ECB) ได้ประกาศนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ประเด็นความเสี่ยงที่ต้องจับตามองต่อไปคือความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น

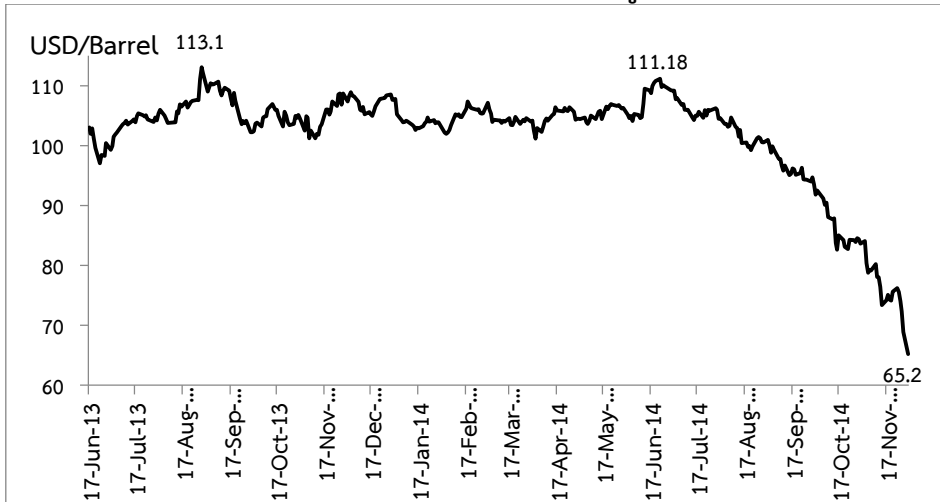
๑.๕ เศรษฐกิจจีนในไตรมาส ๓ ปี ๒๕๕๗ ขยายตัวร้อยละ ๗.๓ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ชะลอลงจากร้อยละ ๗.๕ ในไตรมาสก่อนหน้า จากการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนที่ขยายตัวชะลอลงต่อเนื่อง ในขณะที่การส่งออกกลับมาขยายตัวได้ในอัตราสูง ซึ่งจากเศรษฐกิจที่ชะลอลงทำให้ธนาคารกลางจีนประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายระยะ ๑ ปีลง เมื่อวันที่ ๒๒ พ.ย. ๕๗ ประเด็นความเสี่ยงที่ต้องจับตามองต่อไปคือการชะลอตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ โดยดัชนีราคาบ้านใหม่เดือน ต.ค. ๕๗ หดตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ ๒ ที่ร้อยละ -๒.๖

¹ จัดทำ โดยศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๒. ราคาน้ำมันตลาดโลก

ราคาน้ำมันในตลาดโลกมีทิศทางการปรับตัวลดลงจากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวช้ากว่าคาด ทำให้ความต้องการใช้น้ำมันปรับตัวลดลง แม้จะมีปัจจัยความไม่สงบทางการเมืองในภูมิภาคต่าง ๆ ที่ทำให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกพุ่งสูงขึ้นในช่วงกลางเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม แต่ปัจจัยความไม่สงบดังกล่าวได้คลี่คลายลงอย่างรวดเร็ว และไม่กระทบแหล่งผลิตน้ำมันโดยตรง ขณะที่อุปทานการผลิตน้ำมันโลกยังคงเป็นปัจจัยที่กดดันให้ราคาน้ำมันอยู่ในขาลงต่อไป โดยเฉพาะการผลิต Shale Gas จากแหล่งผลิตในอเมริกาเหนือที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ กลุ่ม OPEC ยังไม่ลดปริมาณการผลิตน้ำมันลง

ภาพที่ 1 ราคาน้ำมันดิบดูไบ

ที่มา: Reuters รวบรวมโดย สศค.

๓. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

๓.๑ ปัจจัยบวก ประกอบด้วย

(+) การฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ซึ่งเป็นคู่ค้าสำคัญของไทย จะเป็นปัจจัยบวกที่จะช่วยกระตุ้นการส่งออกของไทย ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการเติบโตของเศรษฐกิจในภาพรวมทั้งในด้านการผลิตและการจ้างงาน ทั้งนี้ สหรัฐฯ นับเป็นแหล่งส่งออกที่สำคัญอันดับ ๒ ของไทย โดยในปี ๒๕๕๖ ไทยมีสัดส่วนการส่งออกไปยังสหรัฐฯ ร้อยละ ๑๐.๐ ของมูลค่าการส่งออกรวม และสินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปยังสหรัฐฯ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์ยาง อัญมณีและเครื่องประดับ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป และวิทยุโทรทัศน์

(+) เศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนยังคงขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะมาเลเซียที่มีมูลค่าการค้าชายแดนกับไทยสูงสุด (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕๒.๔ ของการค้าชายแดนรวม) มีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจสะสมตั้งแต่ต้นปี ๒๕๕๗ ร้อยละ ๖.๑ ส่งผลให้การค้าชายแดนยังคงเติบโตได้ดี ในขณะที่ตลาดการส่งออกอื่น ๆ ชบเซา โดยตั้งแต่เดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๕๗ การค้าชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (ได้แก่ มาเลเซีย เมียนมาร์ สปป.ลาว และกัมพูชา) มีมูลค่ารวม ๗๒๕.๔ พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๕๖ กว่าร้อยละ ๖.๕๓

(+) ราคาน้ำมันดิบที่ลดต่ำลงจะทำให้เงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะเป็นปัจจัยบวกต่อการบริโภค โดยในทางตรงจะช่วยให้ผู้บริโภคน้ำมันมีค่าใช้จ่ายต่ำลงและมีเงินเหลือที่จะสามารถบริโภคสินค้าประเภทอื่น ๆ ได้มากขึ้น อีกทั้งยังทำให้ต้นทุนการผลิตและการขนส่งของธุรกิจไทยลดต่ำลงซึ่งจะส่งผ่านไปยังราคาสินค้าอื่น ๆ ให้ลดต่ำลงเช่นกัน

๓.๒ ปัจจัยลบ ประกอบด้วย

(-) การฟื้นตัวล่าช้าของเศรษฐกิจคู่ค้าสำคัญ โดยเฉพาะเศรษฐกิจยุโรปที่ฟื้นตัวช้ากว่าคาด เศรษฐกิจญี่ปุ่นที่เข้าสู่ภาวะถดถอยเชิงเทคนิคและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจจีน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผ่านช่องทางการส่งออกและท่องเที่ยว

ประเทศ	การส่งออก		การท่องเที่ยว	
	สัดส่วน	สินค้าสำคัญ	สัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยว	รายได้จากการท่องเที่ยว (พันล้านบาท)
จีน	๑๑.๙	- ยางพารา - เคมีภัณฑ์ - เม็ดพลาสติก - เครื่องคอมพิวเตอร์ - ผลิตภัณฑ์ยาง	๑๗.๕	๑๘๘.๙
ญี่ปุ่น	๙.๗	- รถยนต์และชิ้นส่วนประกอบ - ไม้แปรรูป - ยางพารา - เครื่องคอมพิวเตอร์ - อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	๕.๘	๕๗.๗
ยุโรป	๖.๙	- คอมพิวเตอร์ - อัญมณีและเครื่องประดับ - รถยนต์ - แผงวงจรไฟฟ้า - ไม้แปรรูป	๘.๗	๑๕๔.๖

(-) สถานการณ์โรคระบาดและภัยธรรมชาติ อาทิ โรคอีโบล่า ทำให้มีการกักกันผู้เดินทาง อีกทั้งยังมีการยกเลิกเที่ยวบินจากประเทศที่เกิดโรคระบาด ส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวและความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวและผู้บริโภค

(-) ความไม่สงบทางการเมืองระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตน้ำมันดิบสำคัญของโลก ส่งผลให้ราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกมีความผันผวน